

KERKENBELEIDSPLAN

Gemeente Grobbendonk

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Grobbendonk:

- Sint-Lambertuskerk, Boudewijnstraat 2, 2280 Grobbendonk
- Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, Dorp 46, 2280 Bouwel

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Grobbendonk, het centraal kerkbestuur en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Johan Bonny op 15 mei 2025
- door de gemeenteraad van de gemeente Grobbendonk op 22 mei 2025.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

Kaart waarop alle kerkgebouwen worden aangeduid.

Sint-Lambertus kerk, Boudewijnstraat, 2280 Grobbendonk

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Sint-Lambertuskerk, Grobbendonk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Sint-Lambertus kerk

Geografische ligging

- Boudewijnstraat 2, 2280 Grobbendonk
- Provincie: Provincie Antwerpen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Antwerpen
- Dekenaat of Regio: Dekenaat Zuiderkempen
- Parochie: Pastorale Eenheid Heilige Thomas

Eigenaar: Gemeente Grobbendonk

Bescherming(en)

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Lambertus
- Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

HISTORIEK

Kruisbasiliek met neoromaanse reminiscenties, ingeplant op de zuidelijke punt van het Astridplein en opgetrokken in de tweede helft van de jaren 1940 naar ontwerp van J. Ritzen van 1946, ter vervanging van de gotische kerk uit de 15de-16de eeuw, die afbrandde in 1940. Ingetekend op het kadaster in 1949. Ook het meubilair, als hoogaltaar, biechtstoelen, preekstoel, doopvont en communiebanken werden ontworpen door J. Ritzen.

BESCHRIJVING

Driebeukige bakstenen constructie onder leien zadeldaken; de plattegrond vertoont een uitspringende oostelijke toren, een schip van zeven traveeën met lagere zijbeuken onder lessenaarsdak, een iets lagere kruisbeuk met armen van één travee en vlakke sluiting en een halfronde koor. Zuidoostelijke hoek met sobere, vierkante toren van vijf geledingen onder ingesnoerde naaldspits; onderaan gedenkteken voor de uit Grobbendonk afkomstige pater Voordeckers die in 1980 werd vermoord in Guatemala, zie gevelplaat; hogerop eenvoudige lichtgleuven en gekoppelde rondbogige galmgaten. Oostelijke puntgevel gemarkeerd door inkomportaal met rondbooggalerij en polyonaal uitspringende doopkapel in de noordoostelijke hoek. Voorts eenvoudig, homogeen uitzicht met al dan niet gekoppelde rondboogvensters.

Interieur van baksteen met rondboogarcade op natuurstenen zuilen en zichtbare kap op zware natuurstenen consoles; sedert het begin van de jaren 1990 is de ruimte gehalveerd door een glazen wand.

b) Bouwfysische toestand

De kerk is algemeen in goede staat. De afwatering van de goten is een van de problemen waarvoor een oplossing wordt gezocht. De goten van de vleugel hangen door naar het midden waardoor deze afvoeren en de daken eronder veel water te verwerken krijgen.

De afgelopen jaren waren er geen ingrijpende werkzaamheden. Er hebben echter wel elektriciteitswerken plaatsgevonden, alsook aanpassingswerkzaamheden voor de inrichting van het parochiesecretariaat in de kerk.

In de komende legislatuur zetten we in op:

- onderhoud van de goten
- monitoren van de staat van het dak door een monumentenwachtrapport

- vleermuizenproblematiek aanpakken.

c) Architecturale mogelijkheden

Hier verwijzen we naar het opgemaakte bestemmingsprofiel in bijlage.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Lambertuskerk is niet gelegen in een beschermd landschap. Ze ligt in het centrum van Grobbendonk en is een visueel herkenningspunt in onze gemeente. Ze is makkelijk te bereiken met de bus en de fiets.

De gemeentelijke infrastructuur is dichtbij: het gemeentehuis, de bibliotheek, BS Mariaschool, BS KLIM OP en BS De Wijngaard, het woonzorgcentrum en de sociale diensten.

In de vorige legislatuur zorgde de gemeente voor een ontwikkeling van de omgeving van de Volle Vaart, achter de kerk. Dit zorgt voor nieuwe mogelijkheden om verbinding te maken met de omgeving.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In het begin van de jaren 1990 werd de ruime inkompartij van de kerk afgescheiden door een glazen wand, gefinancierd door de kerkfabriek met eigen middelen. Hierdoor ontstond er een multifunctionele ruimte naast de gebedsruimte die zowel voor religieuze als profane doeleinden wordt gebruikt. De kerk is gesloten als er geen eredienst of tentoonstelling is.

Religieus gebruik:

- eucharistievieringen, wekelijks op zondag om 10u30
- schoolvieringen
- gebedswaken en begrafenissen (gebedswaken niet meer, mogelijk, maar weinig vraag)
- trouwvieringen (enkelen)
- doopsels
- jubileumvieringen (sporadisch, maar vanuit het bisdom de richtlijn om dat op zondag te doen.)
- duivenwijding)
- koffiestops ten voordele van Broederlijk Delen
- "Soep op de Stoep" ten voordele van Welzijnszorg
- recepties na speciale vieringen (sporadisch)

Multifunctioneel gebruik:

- Concerten van koren
- Concerten van harmonie
- Andere gelegenheidsconcerten archeologische tentoonstellingen
- Nacht van het erfgoed
- tentoonstelling (vb. duivensport vroeger en nu)
- Parochiesecretariaat, gevestigd in de voormalige doopkapel

Gedeeld gebruiksvraag is vraaggestuurd. Er wordt jaarlijks een activiteitenverslag (data, geschat aantal bezoekers, ...) bezorgd aan de gemeente.

Daarnaast wordt de kelder van de kerk gebruikt als stockageruimte door de catechese-werkgroep, de kerkfabriek, de scouts en het lokaal bestuur. In de toekomst zal dit ook door de toneelverenigingen gebeuren.

2.2. Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen met kerkhof, Bouwel

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen met kerkhof

Geografische ligging

- Dorp 60, 2288, Grobbendonk
- Provincie: Antwerpen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Antwerpen
- Dekenaat of Regio: Dekenaat Zuiderkempen
- Parochie: Pastorale eenheid Heilige Thomas

Eigenaar: Kerkfabriek

Bescherming:

- Beschermd als landschap (KB van 11-09-1967) en monument (13-04-2004)
- Opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed onder ID nr. 46981

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde¹

Beschrijving

Georiënteerde, longitudinale kruiskerk met omringend, eertijds omgracht kerkhof, omgeven door een beukenhaag en een dubbele rij linden, aangeplant in 1854. Aan de straatzijde een ijzeren hek met typische overlidenssymboliek als zandloper, teken van vergankelijkheid. Ten zuidwesten van de kerk Heilig Hartbeeld van 1937 en gedenkteken voor de vijftigste verjaardag van de bevrijding.

Historiek

Hoewel Bouwel reeds vermeld wordt in een charter van 994 of 997, komt een kerk pas ter sprake in 1294. Van dit vermoedelijk houten gebouw bleef niets bewaard. Circa 1400 werd waarschijnlijk een eenvoudige witstenen kapel opgetrokken in gotische stijl, waarvan het huidige koor en zuidelijk transept een overblijfsel zijn. Het noordelijk transept daarentegen klimt op tot de 16de eeuw, terwijl het in oorsprong 16de-eeuws schip circa 1868 werd verlengd van aan de laatste zuil tot de toren naar ontwerp van J. Van Gastel. Ook de toren werd toen opgetrokken in neogotische stijl. Een tweede maal vergroot in de tweede helft van de jaren 1920 toen de neogotische zijbeuken werden gebouwd naar ontwerp van Dieltiens van 1925; tegelijkertijd werd de kerk in haar geheel gerestaureerd. De omgrachting werd gedempt begin 20ste eeuw. Zwaar beschadigd tijdens de Tweede Wereldoorlog, onder meer het dak en de plafonds der zijbeuken, evenals diverse glasramen.

Beschrijving

De plattegrond ontvouwt heden een driebeukige kerk met westtoren, ingebouwd tussen de voormalige doopkapel (noorden) en een bergruimte (zuiden), een schip van drie traveeën een licht uitspringend transept van één travee met vlakke sluiting en een koor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting, tussen vermoedelijk 17de-eeuwse annexen. Het geheel werd nagenoeg volledig opgetrokken uit baksteen onder leien bedaking, met verwerking van zandsteen voor sokkel en hoekblokken van de noordelijke transeptarm; het koor en de zuidelijke transeptarm werden daarentegen volledig opgetrokken uit Balegemse zandsteen, zie verschil in chronologie.

Neogotische, vierkante westtoren met versneden hoeksteunberen, ingebouwd tussen huidige wekkapel (noorden) en bergruimte (zuiden); vier geledingen onder ingesnoerde naaldspits; overliefelde spitsboogpoort onder neogotisch spitsboogvenster; hogerop omlopende boogfries en bovenste geleding gemarkeerd door gekoppelde spitsbogige galmgaten onder

---

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/46981>

doorgetrokken waterlijst. Overigens homogeen uitzicht, doordat het uitzicht van de neogotische uitbreiding aansluit bij het gotische gedeelte; het geheel wordt geritmeerd door eenvoudige, versneden steunberen waartussen sobere spitsboogvensters. Tegen het koor: grafkelder van de familie Bosschaert met Calvarie, eerste helft 19de eeuw.

Interieur

Bep leisterd en beschilderd interieur; spitsboogarcade op eenvoudige zuilen. 18de-eeuws cassetengewelf met rocaille stucwerk in middenbeuk, koor en transept; gordelbogen neerkomend op rocaille cartouches. Zijbeuken met afgeschuinde plafonds voorzien van eenvoudig stuclijstwerk.

Meubilair & kunst

Schilderijen: paneeltjes met voorstelling van Christus en de Apostelen, Vlaamse School, eerste helft 17de eeuw; Marteling van Sint-Sebastiaan, Adriaan De Bie, eerste helft 17de eeuw; Jezus in het graf beweend door engelen, Vlaamse School, 17de eeuw; Abraham ontvangt de drie engelen, Vlaamse School, 17de eeuw; Jezus aan het kruis met Maria Magdalena, Vlaamse School, eerste helft 18de eeuw; Anna leert Maria lezen, kopie naar P.P. Rubens, 18de eeuw (de drie laatste schilderijen worden heden bewaard in de pastorie).

Beeldhouwkunst: Heilige Ambrosius van Milaan, gepolychromeerd hout, 16de eeuw; Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen met Kind, gepolychromeerd hout, eind 17de- begin 18de eeuw (bewaard in de pastorie); Heilige Jozef met Kind, geschilderd hout, midden 18de eeuw (bewaard in de pastorie); gepolychromeerd houten beeld van de Heilige Apollonia, 19de eeuw.

Meubilair: barok hoofdaltaar van geschilderd hout met fraaie gepolychromeerde beeldengroep, Tenhemelopneming van Maria en stralenkrans met de Heilige Geest en God de Vader, gedateerd 1769; barokke zijaltaren, toegewijd aan Sint-Sebastiaan (zuiden) en Heilige Donatus (noorden), gemarmerd hout, 1670. Koorgestoelte, eik, circa 1800; communiebank, eik, eind 18de eeuw; preekstoel met westerse kerkvaders en evangelisten, eik, 1687; eiken biechtstoelen in Lodewijk XVI-stijl, 1834; arduinen doopvont, XVII B.

Glasramen in koor links gesigineerd Stalins en Janssens, rechts 1952 L.C. Crespin del. Calders fec. Diverse grafstenen uit 16de, 17de en 18de eeuw; 18de-eeuwse en 19de-eeuwse obiitborden van de familie Bosschaert.

b) Bouwfysische toestand

In 2020 werd een monumentenwachtrapport opgesteld waar de volgende conclusies werden getrokken.

De bouwfysische toestand voor het **hele gebouw** is redelijk, onderhoud matig en risico op gevolgschade is redelijk. Vooral het gebrek aan toegankelijkheid (ontbreken van ladderhaken en de aanwezigheid van een begraafplaats) bemoeilijkt onderhoud en herstel van de buitenschil.

De bouwfysische toestand voor het **dakwaterafvoer** is redelijk, het onderhoud matig en het risico op gevolgschade aanzienlijk. Het ruimen van de goten is belangrijk om te vermijden dat water een weg naar de binnenzijde van de constructie zoekt.

De bouwfysische toestand voor de **kapconstructie** en zolder is redelijk, het onderhoud redelijk en het risico op gevolgschade redelijk. Enkele gebreken geven aanleiding tot een minder stabiele dakconstructie. Voor een restauratie is een studie van de constructie nodig om herstel goed te kunnen uitvoeren

De bouwfysische toestand voor de **draagstructuur en overspanning** is redelijk, het onderhoud matig en het risico op gevolgschade redelijk.

De bouwfysische toestand voor **het schrijnwerk en beglazing** is redelijk, het onderhoud matig en het risico op gevolgschade aanzienlijk. Door achterstallig schilderwerk verschaalt de verflaag waardoor het onderliggende hout versneld verweert en inrot.

De bouwfysische toestand voor **de site en omgeving** is redelijk, het onderhoud is redelijk en het risico op gevolgschade redelijk. Tijdig ingrijpen voorkomt verlies van de historische setting van de kerk.

Sinds dan werden een **doorgedreven restauratie** van de buitenschil en het dak uitgevoerd:

- Volledige restauratie van het dak
- De glasramen zijn aangepakt
- Baksteenmetselwerk en natuursteen zijn gereinigd
- Goten zijn vernieuwd
- Nok en dakkapellen zijn gerestaureerd.
- Binnenin is een loopbrug aangebracht in het dak
- Er werden branddeuren aangebracht.

Hoewel er nog geen nieuw monumentenwachtrapport is opgemaakt, kunnen we zeggen dat de bouwfysische toestand na de restauratie nu heel goed is.

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk situeert zich in een beschermd landschap *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen met omgeving*. Een tikkeltje verderop ligt het beschermd landschap van het Kasteeldomein Bouwelhof, met daarin het boswachtershuis, daglonerswoningen, de Bouwelhof, De Snippelingen en het Kasteeldomein Bouwelhof. Deze aanpalende landschapselementen zijn samen met de kerk bepalend voor het landelijke karakter dat Bouwel nog steeds heeft. De kerk situeert zich dan ook in een groene omgeving.

Nabij de kerk liggen de basisscholen Klavertje 3 en KLIM OP Bouwel. Dit geeft al mogelijkheden tot samenwerking, zoals het kerstoptreden van de school, dat plaatsvindt in de kerk of een grootouderfeest. Ook de parochiezaal die vlakbij is geeft mogelijkheden en ontsluiting.

De kerk is daarnaast goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Ze ligt vlak aan de afrit van de A13/E313. De Lijn bedient met de buslijn 849 tussen Heist op Den Berg en Vorselaar zesmaal per dag de omgeving. Vlakbij is ook het station met stoptreinen tussen Antwerpen/Lier en Herentals. Daarnaast is de omgeving net aangepast om de fietsmobiliteit te verbeteren.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Rekening houdend met de eredienst als hoofdfunctie en met de hoge historische en architectuurhistorische waarde van het kerkgebouw, komt de kerk niet onmiddellijk in aanmerking voor opsplitsing, maar kan er duidelijk een meerwaarde gezocht worden in multifunctioneel gebruik. Een voorbeeld hiervan zijn de concerten die op regelmatige basis in de kerk plaatsvinden. De kerkenraad wenst deze functie in de toekomst verder uit te bouwen door het beschermde, waardevolle orgel van Merklin-Schütze (1858) te herstellen en zo te evolueren tot een volwaardige concertkerk.

Religieus gebruik:

- eucharistievieringen, wekelijks op zondag om 9.00u en maandelijks een bijkomende kinderviering om 10.30u
- speciale vieringen zoals schoolvieringen, Christus Koning feestdag van de Chiro, Sint-Cecilia feestdag van de fanfare
- gebedswaken (enkel op aanvraag) en begrafenissen
- trouwvieringen
- doopselvieringen
- koffiestops ten voordele van Broederlijk Delen
- kerstmusical of kerstoptreden van basisschool Klavertje 3
- jaarlijks kerst- en lenteconcert van het OLV-koor

Valorisatie en multifunctioneel gebruik

- optredens georganiseerd door de bovenste plank en het Zevende Gebod
- Sporadische initiatieven (bv. Tentoonstelling rond vlaggen ism Kempens Erfgoed)

Er wordt jaarlijks een activiteitenverslag (data, geschat aantal bezoekers, ...) bezorgd aan de gemeente.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
Grobbendonk	Sint-Lambertus	nevenbestemming in de ruimte
Bouwel	Onze-Lieve-Vrouw Ten Hemel Opgenomen	volledig behouden voor de eredienst met valorisatie

Om tot een visievorming te komen, stelde de gemeente i.s.m. met de kerkbesturen een aantal sessie op:

Sessie 1 - informatief

Samen met Ellen van de Velde van de IOED organiseerden we een informatie sessie op donderdag 16 januari waar we elke projectgroep op uitnodigden. We leggen de veranderende beleidscontext uit en staan stil bij het traject dat we moeten nemen.

We besloten, door de uiteenlopende situaties van de kerken, met elke kerk apart een traject te lopen.

Sessie 2 - Actualisatie Ronde

In deze sessie gingen we met elke projectgroep apart aan de slag met het vorige kerkbeleidsplan. We actualiseren waar nodig de gegevens. In deze sessie concentreren we ons op:

- Identificatie
- Beschrijving
- Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving
- Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie .
- Identificatie

Bonussessie Sint-Lambertuskerk

Met de projectgroep van de Sint Lambertuskerk maakten we samen het bestemmingsprofiel op van de kerk. We doen dit aan de hand van een plaatsbezoek en de toolbox van het agentschap onroerend erfgoed. Het bestemmingsprofiel is een bijlage van dit kerkenbeleidsplan.

Met deze inzichten werd rekening gehouden in de voorbereiding voor de volgende sessie.

Sessie 3 - werksessie rond de toekomstvisie – Sint-Lambertus

In de vorige sessies en gesprekken werd de vraag voor een gedeeld gebruik duidelijker. Op 15/03 kwam de werkgroep Sint-Lambertus samen om de volgende vragen in detail te bespreken:

1. Wat betekent gedeeld gebruik voor de Sint-Lambertus Kerk?
2. Hoe groot is de ambitie?
3. Wat zijn de grenzen van gemeenschappelijk gebruik?
4. Wat zijn de struikelblokken?
5. Wat zijn mogelijke kansen?

Na deze werksessie plannen we een terugkoppeling in met de bevoegde schepen, de algemeen directeur, het diensthoofd en de stafmedewerker samenleving.

Daarna schreef de beleidsdeskundige een visietekst uit en vervolledigt het dossier.

Sessie 3 - werksessie rond de toekomstvisie – Bouwel

In de vorige sessies en gesprekken werd de vraag voor een restauratie en een concertkerk duidelijker. Op 23/02 kwam de werkgroep samen om de volgende vragen in detail te bespreken:

1. Wat zou het betekenen om een concert kerk of een orgelkerk te zijn?
2. Hoe groot is de ambitie?
3. Wat zijn de grenzen van gemeenschappelijk gebruik?
4. Wat zijn de struikelblokken?
5. Wat zijn mogelijke kansen?

Na deze werksessie plannen we een terugkoppeling in met de bevoegde schepen, de algemeen directeur, het diensthoofd en de stafmedewerker samenleving.

Sessie 4 - Afkloppen beleidsplan.

In een sessie op 24/03/2025 hebben de beleidsdeskundige, schepen en afgevaardigden van de kerkfabriek en bisdom samen de finale versie van het kerkenbeleidsplan van de Sint-Lambertuskerk doorgenomen, besproken en goed bevonden.

In een sessie op 03/04/2025 hebben de beleidsdeskundige, schepen en afgevaardigden van de kerkfabriek en bisdom samen de finale versie van het kerkenbeleidsplan van de Kerk Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen doorgenomen, besproken en goed bevonden.

Visie Sint-Lambertuskerk

Het Bisdom Antwerpen maakte ABC statuten op voor haar kerken. Vanuit de pastorale visie van Pastorale Eenheid H. Thomas werd vooropgesteld:

- Huidig statuut: C
- Nieuw statuut: C

Deze kerk heeft al een inrichting voor nevenbestemming en er zijn momenteel nevenactiviteiten, maar dit moet verder uitgewerkt worden. Een aandachtspunt is dat het gebruik van het kerkgebouw goed overleg vereist tussen de gemeente, kerkraad en pastorale werking. Naast een priester zijn er ook gemandateerde gebedsleiders. De Sint-Lambertuskerk bevindt zich in een langzaam uitdovend scenario, en het is wenselijk om goed na te denken over het gebruik van het gebouw en de nevenactiviteiten. Vanuit onze pastorale visie stellen we voor om het C-statuut te behouden.

Dit werd in de werkgroep vertaald naar de volgende visie:

De Sint-Lambertuskerk wil streven naar een verderzetting van de nevenbestemming in de ruimte, die de draagkracht van de kerk, zowel architecturaal als organisatorisch, niet overschrijdt. Ze zoekt en experimenteert in de komende periode naar een gebruik dat een evenwicht houdt tussen een vraaggestuurd gastheerschap en een gemeenschapsgerichte dienende functie. Overleg, evaluatie en groeikansen zijn daarbij sleutelwoorden. De liturgische functie blijft evenwel de hoofdfunctie van de kerk.

Visie Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen

Het Bisdom Antwerpen maakte ABC statuten op voor haar kerken. Vanuit de pastorale visie van Pastorale Eenheid H. Thomas werd vooropgesteld:

- Huidig statuut: A
- Nieuw statuut: A

Deze kerk heeft een hoge architecturale waarde en heeft al functies overgenomen van Sint-Lambertus zoals bv. gezinsvieringen. Bepaalde activiteiten van Sint-Lambertus zoals de vormselvoorbereidingen en het vormsel gaan reeds in deze parochie door. In de toekomst kan deze kerk in aanmerking komen als regionale doopkerk.

Naast een priester zijn er ook gemandateerde gebedsleiders.

Dit werd in de werkgroep vertaald naar de volgende visie:

Het hoofddoel van deze kerk blijft de religieuze functie, met volledig behoud voor de eredienst en valorisatie in de mate van de draagkracht van de kerk, haar bestuur en vrijwilligers. De kerk heeft naast een liturgische waarde, ook een grote artistieke en historische waarde en leent zich om in de toekomst ingezet te worden voor concerten of culturele activiteiten. We streven naar instandhouding en onderzoeken restauratie om zowel de functie als de erfgoedwaarde te waarborgen.

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Stappenplan voor de Sint-Lambertuskerk

We monitoren en onderhouden de staat van het gebouw.

- We bestellen een nieuw monumentenwacht rapport voor exterieur en interieur in de volgende legislatuur.
- We onderzoeken oplossingen voor het vleermuizen probleem binnen de beleidscontext van het Agentschap Natuur & Bos.
- We onderhouden de goten en monitoren eventuele lekken.

We vrijwaren het religieuze gebruik van de kerk.

- We centraliseren de religieuze functies in het gedeelte van de kerk achter de glazen wand, zoals het groeten van overledenen, mis, trouwers etc.
- We vrijwaren deze ruimte voor religieus gebruik: een begrafenisviering, trouwmis, zondagsmis, etc blijft de hoofdfunctie van deze ruimte. Gedeeld gebruik is altijd ondergeschikt aan de religieuze noden in deze ruimte.
- We verankeren in onze visie dat de kerk een gastheer is, en gedeeld gebruik een gast. De culturele en religieuze waarden van de kerk moeten verankerd zijn in het gedeeld gebruik.

We onderzoeken en experimenteren met gedeeld/profaan gebruik van de kerk

- We optimaliseren de ruimte in de kerk (gedeelte voor de glazen wand, kelder, etc) bestemd voor gedeeld gebruik, door onder andere te kijken naar de spullen die weg mogen, of de ruimte functioneel zijn ingericht, etc...
- We maken een stakeholderanalyse op en zetten in op goede doorstroming van informatie, voor zowel aanvragen voor extern gebruik, als onderhoud. We streven naar een brede en korte overlegstructuur.
- We creëren in samenspraak met de stakeholders een duidelijk kader dat deelgebruik faciliteert.
- We bewaken de draagkracht van de kerk voor gedeeld gebruik, zowel in organisatiestructuur van de kerk als die van de gemeente.
- We willen zo veel mogelijk inzetten op een vraaggestuurd gedeeld gebruik. We communiceren actief rond het kader voor dit gebruik.
- We nemen onze tijd om met verschillende vormen van gedeeld gebruik te experimenteren. We evalueren en sturen waar nodig.
- Op het einde van de beleidsperiode maken we een evaluatie op van deze experimentatieperiode, die richtinggevend kan zijn voor de jaren erop.

Uitdagingen

We zien in onze analyse dat er een aantal uitdagingen zijn om dit stappenplan te realiseren. Deze zijn:

- Organisatie/beheer

Toegang tot de ruimtes, agendabeheer, praktische opvolging... de werklast hiervoor mag de draagkracht van de gemeente of de kerkfabriek niet overstijgen.

- Verwarming

Verwarming blijft een heikel punt. Zeker in de winter is de kerk koud. Inzetten op een seizoensgebonden gebruik kan hier een oplossing zijn. Ook de verwarming in het secretariaat is een probleem, dat op korte termijn kan onderzocht worden.

- Sanitair

Indien we naar gebruik van grote groepen evalueren, dan zijn investeringen in sanitair ook noodzakelijk.

Kansen

Deze kansen zijn vandaag geen prioriteit of haalbaar, maar willen we graag opsommen en in ons achterhoofd houden. De haalbaarheid kan onderzocht worden:

- De ruimte van de kerk inzetten voor toeristische beleving, zoals bijvoorbeeld de mogelijke erkenning van een kunstwerk in de kerk op de Vlaamse Topstukkenlijst en het toeristisch potentieel hiervan.
- Het verbinden van de kerkomgeving met het park De Volle Vaart.

Stappenplan voor Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel opgenomen

Binnen de visie werden vier prioriteiten opgesteld:

1. Instandhouden en onderzoeken van restauratie van het interieur van de kerk zodat de liturgiefunctie uitgevoerd en bewaard kan worden, met als prioriteit wanden en plafond.

In de vorige beleidsperiode werd de buitenschil gerestaureerd. Om de liturgische functie van de kerk te blijven behouden, zou de topprioriteit deze periode een interieurrestauratie moeten zijn:

- Opmaken van een beheersplan i.s.m. met de gemeente, inclusief het kerkhof.
  - Opmaken en uitvoeren van de nodige vooronderzoeken voor restauratie
    - o vocht en zoutanalyse
    - o kleuronderzoek
    - o archeologie
  - Onderzoeken, inplannen en uitvoeren van de restauratie van het interieur
2. Omvormen van de kerk tot concertkerk.
    - Onderzoeken welke praktische aanpassingen nodig zijn voor de omvorming van een concertkerk.

- Onderzoeken of de kerk de nodige draagkracht heeft (organisatorische etc) om een waardevolle programmatie op te stellen.
- 3. Het toelaten van gedeeld gebruik in de mate van het mogelijke.

Letten op de draagkracht van het gebouw, en de organisatie kan medegebruik mogelijk gemaakt worden.

- 4. Restaureren van het huidige orgel op termijn

De kerk beschikt over het enige romantische orgel in de Kempen. Een restauratie dringt zich op.

- Opmaak plan van aanpak i.s.m. het Agentschap Onroerend Erfgoed
- Opmaken van een subsidiedossier voor het Agentschap Onroerend Erfgoed
- Uitvoering van de restauratie indien financieel haalbaar

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Antwerpen en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maanden van elke nieuwe legislatuur worden vernieuwd of herbevestigd.